

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
SYSTÉMU RYCHLÉHO VAROVÁNÍ
PRO POTRAVINY A KRMIVA
V ČESKÉ REPUBLICE ZA ROK
2005**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 80-7084-539-2

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
SYSTÉMU RYCHLÉHO VAROVÁNÍ
PRO POTRAVINY A KRMIVA
V ČESKÉ REPUBLICE ZA ROK
2005**

PRAHA, DUBEN 2006

Obsah

Úvodem	3
Kategorie oznámení	3
Principy fungování RASFF v České republice	4
Statistika oznámení v České republice ve srovnání s Evropskou unií v roce 2005.....	5
Oznámení přijatá systémem RASFF v České republice	7
Oznámení odeslaná systémem RASFF v České republice týkající se kontroly trhu	9
Oznámení odeslaná systémem RASFF v České republice týkající se kontroly dovozu	10
Oznámení s nejvyšším výskytem rozdělená dle typu nebezpečí	11
Chemické kontaminanty	11
Mykotoxiny	12
Oznámení týkající se třetích zemí	12
Závěr	13
Přílohy	14
Seznam tabulek a grafů	18
Seznam zkratk	19

Úvodem

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva slouží pro ohlašování přímých nebo nepřímých rizik ohrožujících zdraví lidí a zvířat nebo životního prostředí, která pocházejí z potravin nebo krmiv. Hlášení vyměňovaná systémem slouží k zabránění uvedení do oběhu rizikových potravin a krmiv, případně jejich stažení ze společného evropského trhu.

Na evropské úrovni funguje systém rychlého varování již od roku 1978 a je spravován Evropskou komisí. Je zřízen formou sítě, která kromě Komise Evropského společenství zahrnuje členské státy Evropské unie, státy Evropského sdružení volného obchodu (Norsko, Island, Lichtenštejnsko) a od roku 2002 Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA).

Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF) vychází z článků 50 - 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví se postupy týkající se bezpečnosti potravin.

Dle článku 50 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, aniž by byly dotčeny právní předpisy Evropského společenství, členské státy neprodleně oznámí Evropské komisi prostřednictvím systému včasné výměny informací:

- a) všechna opatření, která členské státy přijmou s cílem omezit uvádění potraviny nebo krmiva na trh nebo prosadit jejich stažení z trhu nebo zpětné převzetí, pokud již byly dodány spotřebitelům, z důvodu ochrany lidského zdraví před rizikem, které vyžaduje rychlé jednání;
- b) všechna doporučení hospodářským subjektům nebo dohody s nimi uzavřené, které mají za cíl na základě dobrovolnosti nebo povinnosti dosáhnout toho, aby se z důvodu vážného rizika pro lidské zdraví vyžadujícího rychlé jednání zabránilo uvedení určité potraviny nebo krmiva na trh nebo jejich případného užití, nebo aby toto uvedení na trh či užití bylo omezeno nebo aby se na ně vztahovaly zvláštní podmínky;
- c) všechny případy odmítnutí šarže, kontejneru nebo nákladu potravin nebo krmiv příslušným orgánem na hraničním přechodu v Evropské unii, které souvisí s přímým nebo nepřímým rizikem pro lidské zdraví.

Kategorie oznámení

V rámci systému RASFF existují tři kategorie oznámení:

- **Varování (Alert notification)**

Předmětem tohoto oznámení je rizikový výrobek, který představuje přímé nebo nepřímé riziko pro zdraví spotřebitele. Jedná se o výrobek, který se vyskytuje na trhu a tudíž je zapotřebí okamžitě zajistit návazné kroky v souladu s příslušnými právními předpisy a závaznými normami.

- **Informace (Information notification)**

Předmětem oznámení je rizikový výrobek, který nesplňuje některé chemické, fyzikální nebo biologické požadavky na zdravotní nezávadnost. Jedná se o výrobek, u kterého není pravděpodobný vznik akutních nepříznivých zdravotních následků, a tudíž se nevyžaduje bezprostřední zásah; je dlouhá prodleva mezi vzorkováním a zasláním originálního oznámení a tudíž existuje domněnka, že předmětný výrobek již není běžně na trhu nebo se jedná o rizikový výrobek, který byl zadržen na hranicích.

- **Novinka (News notification)**

Všechny druhy informací vztahující se k bezpečnosti výrobků, které nebyly oznámeny členským státem jako „varování“ nebo „informace“, ale které jsou považovány za důležité pro dozorové orgány členských států; může jít o informace organizačního rázu.

Principy fungování RASFF v České republice

Podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů a § 16b odst. 3 zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, bylo vydáno nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv.

Zkušební provoz systému RASFF byl v České republice zahájen v srpnu roku 2003 zveřejněním dokumentu Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva v České republice ve Věstníku Ministerstva zemědělství. RASFF byl v České republice postupně budován a připravován na zapojení do evropského systému v souladu s usnesením vlády České republiky č. 1320/2001 ke Strategii zajištění bezpečnosti potravin a usnesením vlády České republiky č. 1277/2004 ke Strategii zajištění bezpečnosti potravin v České republice po přistoupení k Evropské unii. Plné členství České republiky v síti evropského systému RASFF je platné dnem vstupu České republiky do Evropské unie.

Jednotlivými členy sítě RASFF v České republice jsou:

- Ministerstvo zemědělství ¹
- Ministerstvo zdravotnictví ²
- Ministerstvo spravedlnosti ³
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce ⁴
- Státní veterinární správa České republiky ⁵
- Orgány ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví) ⁶
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský ⁷
- Celní orgány⁸
- Orgány ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo vnitra) ⁹
- Orgány veterinárního dozoru (Ministerstvo obrany) ¹⁰
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost ¹¹
- Ústav zemědělských a potravinářských informací

Úkoly členů sítě definuje nařízení vlády č. 98/2005 Sb.. Detailněji jsou upraveny v dokumentu Metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF v České republice, který je závazný pro všechny členy sítě RASFF v České republice, a ve kterém jsou definovány vnitřní postupy jednotlivých ústředních institucí státní správy.

Koordinačním místem pro činnost členů sítě rychlého varování, Národního kontaktního místa (NKM) a publikačního centra je sekretariát Koordinační skupiny bezpečnosti potravin MZe.

Publikačním centrem, které shromažďuje a zveřejňuje informace, je Ústav zemědělských a potravinářských informací.

^{1,2} dle § 15 odst. 3 zákona 110/1997Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

^{3,11} dle §1 nařízení vlády č. 98/2005, kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika a ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv

⁴ 15 odst. 4 zákona č. 110/1997Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

⁵ §47 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 131/2003 Sb.

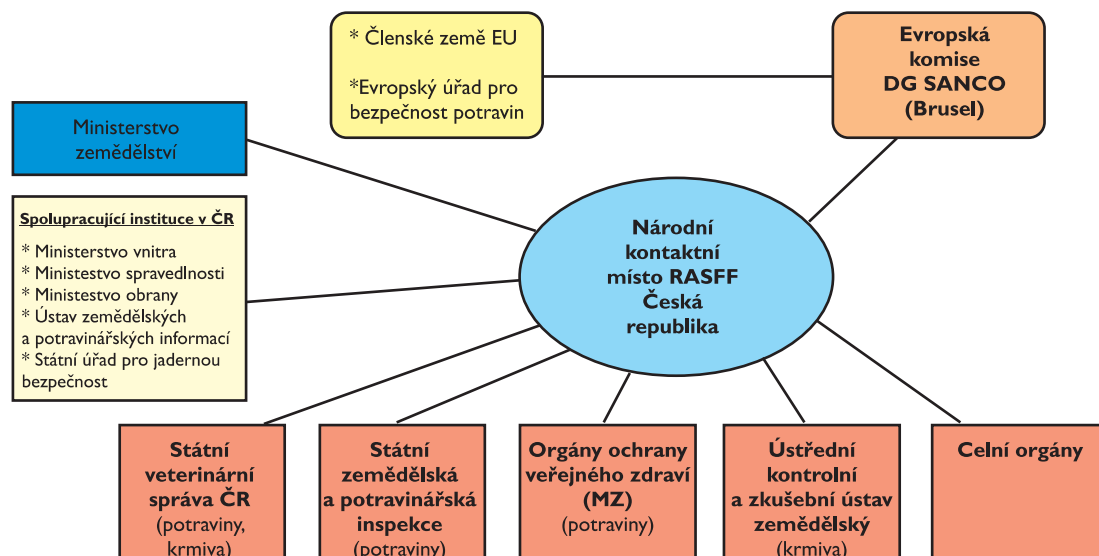
^{6,9} §78 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění z. č. 320/2002 Sb.

⁷ §16b odst. 1 zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 21/2004 Sb.

⁸ §3 odst. 6 zákona č. 110/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ §43 zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Schéma fungování RASFF v ČR

Evropská komise komunikuje s tzv. Národními kontaktními místy. Národní kontaktní místo v České republice bylo zřízeno při Státní zemědělské a potravinářské inspekci. Národní kontaktní místo komunikuje s členy sítě, resp. jejich kontaktními osobami. Celý systém v České republice je pak koordinován Ministerstvem zemědělství v součinnosti s Ministerstvem zdravotnictví.

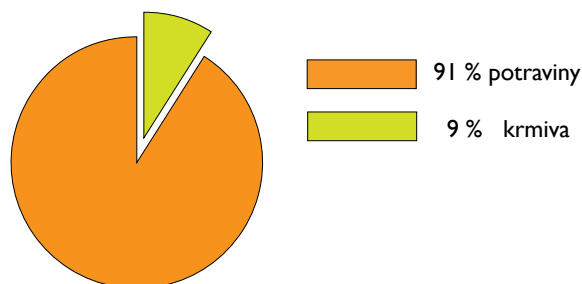
Statistika oznámení v České republice ve srovnání s Evropskou unií v roce 2005

Z celkového počtu 6897¹² oznámení (týkajících se potravin i krmiv) zpracovaných na úrovni Evropské unie v roce 2005 řešila Česká republika celkem 96 oznámení (viz příloha A, B, C). Jedná se o oznámení, ve kterých byla Česká republika uvedena jako země původu, nebo byl do ní výrobek distribuován, nebo ve kterých byla Česká republika uvedena jako dodavatel do jiného členského státu. Počet oznámení v kategorii Varování a Informace byl v České republice v poměru: 72 : 24.

¹² Celkový počet oznámení, tzn. součet originálních a dodatečných

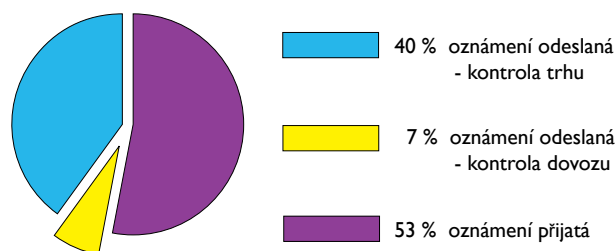
Graf č. 1

Podíl oznámení týkajících se potravin a krmiv na celkovém počtu oznámení týkajících se České republiky v roce 2005
(počet oznámení, procentuální podíl)

Graf č. 2

Podíl jednotlivých oznámení v roce 2005 dle zpracování týkajících se České republiky (počet oznámení, procentuální podíl)

Z celkového počtu 96 oznámení bylo v roce 2005 Českou republikou přijato 51 oznámení (tzn. 53 %), 38 oznámení bylo odesláno jako výsledek kontroly trhu (tzn. 40 %) a sedm oznámení bylo odesláno jako výsledek kontroly dovozu potravin a surovin ze třetích zemí (tzn. 7 %).

V následující tabulce je patrný významný nárůst u přijatých oznámení a u oznámení odeslaných zjištěných na základě kontroly trhu v porovnání s rokem 2004. V sekci odeslaných oznámení při kontrole dovozu byl zaznamenán výrazný pokles v počtu nevyhovujících zásilek o 74 %.

Celkový počet oznámení za rok 2005 zaznamenal nárůst o 35 % v porovnání s rokem 2004.

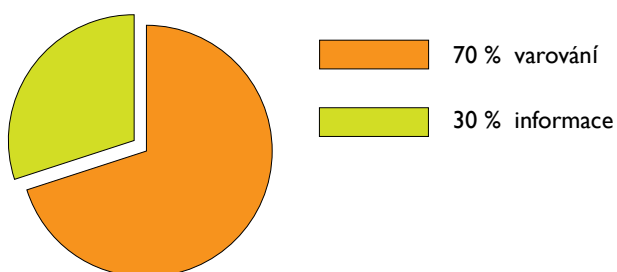
Tabulka č.1: Vývoj počtu oznámení týkajících se České republiky od roku 2003

ROK	OZNÁMENÍ PŘIJATÁ	OZNÁMENÍ ODESLANÁ- KONTROLA TRHU	OZNÁMENÍ ODESLANÁ- KONTROLA DOVOZU	CELKEM
2003	10	–	–	10
2004	18	17	27	62
2005	51	38	7	96
2005 změna oproti roku 2004	+65 %	+55 %	-74 %	+35 %

Na úrovni Evropské unie vzrostl v roce 2005 počet oznámení o 28,5 % oproti roku 2004; tedy z celkového počtu 5562 oznámení v roce 2004 na 6897 oznámení v roce 2005. Z celkového počtu oznámení v roce 2005 se Česká republika zabývala necelými 2 % oznámení. Nejvíce oznámení bylo zasláno Evropské komisi ze strany Itálie, Německa, Španělska, Spojeného království a Nizozemí. Největší podíl oznámení na úrovni Evropské unie tvořila oznámení odeslaná Evropské komisi na základě kontroly dovozu a kontroly trhu.

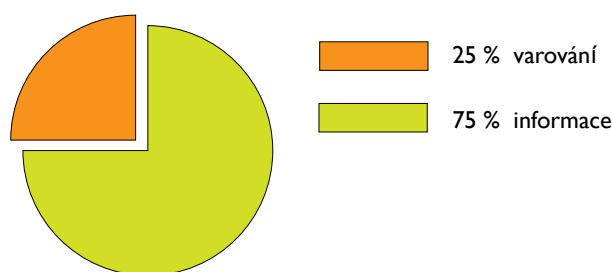
Graf č.3

Podíl oznámení v kategorii
Varování a Informace v roce 2005
na úrovni Evropské unie

Graf č.4

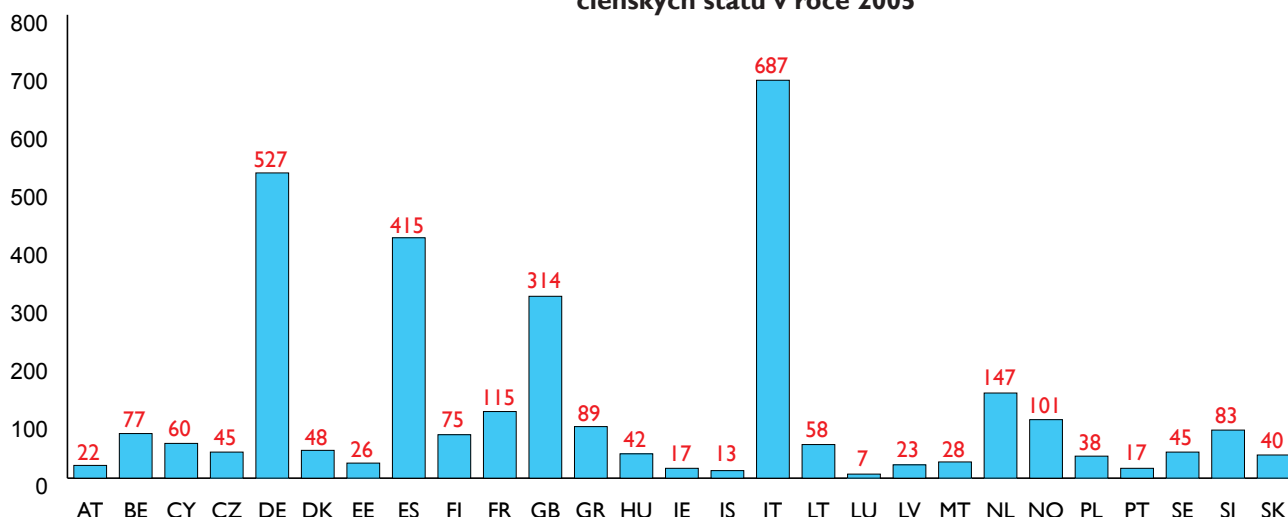
Podíl oznámení v kategorii
Varování a Informace v roce 2005
v České republice

V následujícím grafu je znázorněn počet oznámení odeslaných Evropské komisi jednotlivými členskými státy na základě kontroly trhu, kontroly dovozu, stížnosti spotřebitelů a vlastním záchytem společnosti (jedná se o případy, kdy společnost dle povinnosti vyplývající z článku 19 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 neprodleně uvědomí příslušné orgány o potravině, kterou uvedla na trh, a která může být škodlivá pro lidské zdraví. Společnost sama aktivně řeší výskyt rizikového výrobku).

Graf č.5

Podíl originálních oznámení přijatých Evropskou komisí z jednotlivých členských států v roce 2005

Na úrovni Evropské unie tvořila největší podíl oznámení týkající se ryb a výrobků z ryb, masa a výrobků z masa a dále také různé kategorie suchých skořápkových plodů. Z hlediska identifikovaného nebezpečí bylo Evropské komisi odesláno nejvíce oznámení na základě nadlimitního obsahu patogenních mikroorganismů (173 oznámení zaslala Itálie) a mykotoxinů (227 oznámení z Německa, 265 ze Španělska, 112 z Itálie, 104 ze Spojeného království).

V oblasti krmiv v roce 2005 obdržela Evropská komise celkem 85 oznámení, což jsou necelá 3% z celkového počtu oznámení přijatých Evropskou komisí. Z nich většina byla tvořena oznámeními v kategorii Informace (63 oznámení). Oznámení byla zaslána z 19 členských států. Nejvíce jich zaslalo Finsko (25 %), následuje Itálie a Slovinsko. Asi 59% z celkového počtu oznámení se týkalo krmiv původem z Evropské unie.

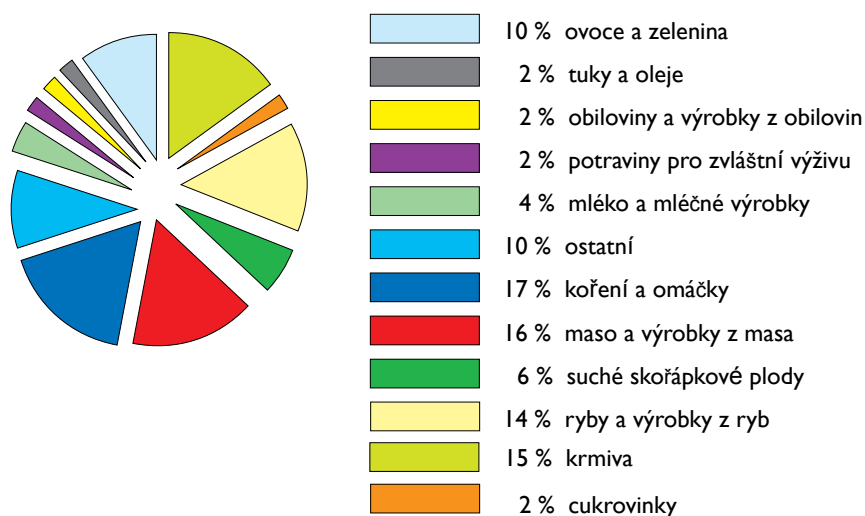
Oznámení přijatá systémem RASFF v České republice

Z počtu 51 oznámení přijatých Českou republikou prostřednictvím NKM v roce 2005 spadalo 23 oznámení (45 %) do kompetencí SZPI (z toho jedno oznámení bylo v šetření SZPI ve spolupráci s ČOI). 19 oznámení (37 %) spadalo do kompetencí SVS ČR (z toho jedno oznámení bylo v šetření SVS ČR ve spolupráci s ÚKZÚZ a jedno oznámení ve spolupráci s OOVZ). ÚKZÚZ řešil v roce 2005 sedm oznámení (14 %) a OOVZ oznámení dvě (4 %). Počet přijatých oznámení v kategorii Varování a Informace byl v poměru: 44 : 7.

Největší podíl nevyhovujících výrobků se vyskytoval v kategorii koření a omáček. Jednalo se především o výrobky s obsahem nepovolených barviv (Sudan I, Sudan 4, Para Red). Významný podíl nevyhovujících výrobků byl dále zaznamenán v kategorii krmiv, jednalo se především o krmiva s obsahem nepovolených přídatných látek, nepovolených reziduí veterinárních léčiv nebo s přítomností tkání suchozemských živočichů. U masa a masných výrobků byla ve třetině případů zjištěna mikrobiální kontaminace.

Graf č.6

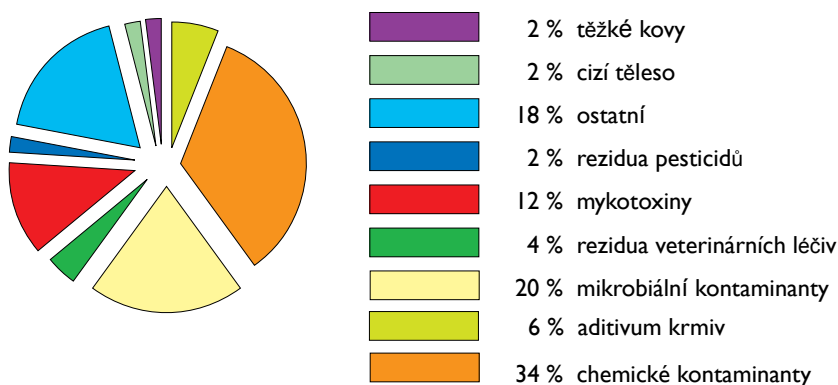
Oznámení přijatá, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku v roce 2005
(počet oznámení, procentuální podíl)

Mezi chemické kontaminanty, které tvořily největší podíl u nevyhovujících výrobků posuzovaných podle typu nebezpečí, patřily již zmíněná nepovolená barviva, dále nadlimitní přítomnost oxidu uhelnatého a dusitanů, především u ryb a výrobků z ryb. Významný podíl u výrobků posuzovaných podle typu nebezpečí tvořila mikrobiální kontaminace. Jednalo se především o zvýšený výskyt patogenu *Escherichia coli* v měkkých sýrech, *Salmonella typhimurium* a *Listeria monocytogenes* v mase.

Graf č.7

Oznámení přijatá, rozdělená podle typu nebezpečí v roce 2005
(počet oznámení, procentuální podíl)

Česká republika byla zmíněna jako země původu v osmi případech (viz. tabulka č. 2).

Tabulka č.2: Oznámení přijatá, ve kterých byla Česká republika uvedena jako země původu

DATUM	OZNAMUJE	VÝROBEK	NEBEZPEČÍ	DOZOROVÝ ORGÁN
19. 4. 2005	Slovensko	nealkoholický nápoj-černý rybíz	azorubin E122	SZPI
10. 6. 2005	Slovensko	nylonová stěrka	migrace primárních aromatických aminů	OOVZ
27.6. 2005	Slovensko	krmná směs pro drůbež	živočišné tkáně	ÚKZÚZ
20.7.2005	Polsko	mražené kuřecí filety	tetracyklin	SVS ČR
28.9.2005	Maďarsko	měkký sýr	<i>Escherichia coli</i>	SVS ČR
29.9.2005	Maďarsko	měkký sýr	<i>Escherichia coli</i>	SVS ČR
6.10.2005	Slovensko	kari prášek	barvivo Sudan I	SZPI
14.12.2005	Maďarsko	drůbeží maso	podezření na ilegální obchod	SVS ČR

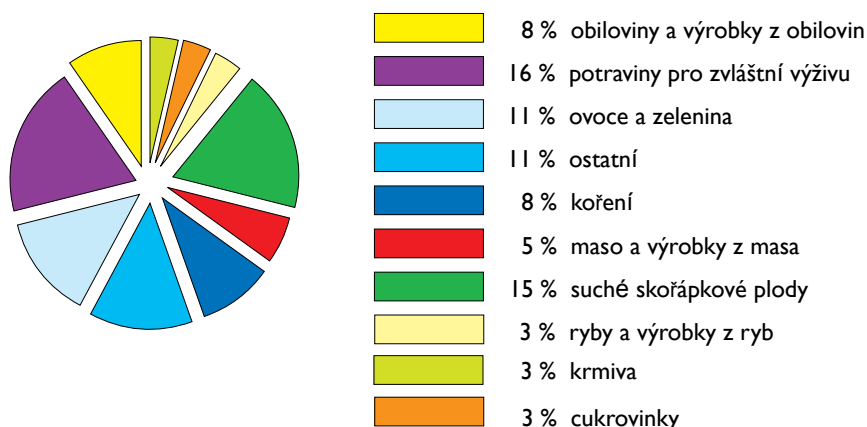
Oznámení odeslaná systémem RASFF z České republiky týkající se kontroly trhu

Z počtu 38 oznámení odeslaných z České republiky na Evropskou komisi (DG SANCO) řešila SZPI 31 případů (82 %), SVS ČR tři případy (8 %), OOVZ také tři případy (8 %) a jeden případ (2 %) spadl do kompetencí ÚKZÚZ. Počet odeslaných oznámení v kategorii Varování a Informace byl v poměru: 28 : 10.

Při kontrole trhu patřilo nejvíce nevyhovujících výrobků do kategorie ovoce a zeleniny. Z převážné části se jednalo o zpracované ovoce (džemy, sušené rozinky). Džemy nevyhovovaly z hlediska nadlimitního obsahu nepovolených přídatných látek (např. kyseliny benzoové, kyseliny sorbové). U sušených rozinek byl ve všech případech překročen limit pro přítomnost ochratoxinu A. V kategorii suchých skořápkových plodů byl ve většině případů zjištěn nadlimitní obsah aflatoxinů. U potravin pro zvláštní výživu (gřepový extrakt) byla ve čtyřech případech zjištěna přítomnost benzethonium chloridu, látky nevhodné k lidské spotřebě. Dále pak bylo ve dvou případech prokázáno nepovolené ozáření.

Graf č.8

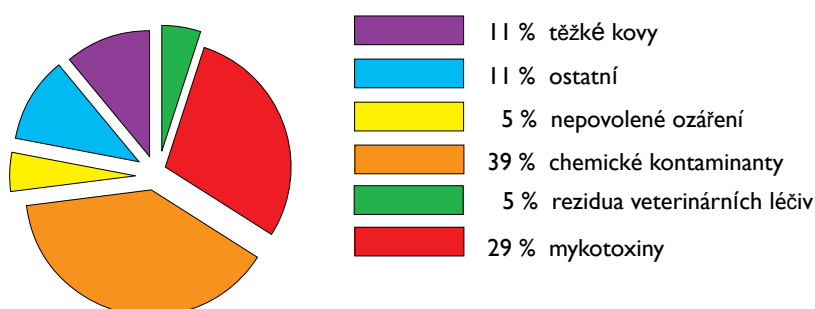
Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku v roce 2005 (počet oznámení, procentuální podíl)

U oznámení odeslaných na základě kontroly trhu tvořila chemická kontaminace opět největší podíl z hlediska typu nebezpečí. Nejčastěji byla zjištěna přítomnost nepovolených barviv, nadlimitního obsahu přídatných látek (kyselina benzoová, kyselina sorbová) a jiné. Přítomnost mykotoxinů byla zjištěna v 11 případech, a to především u suchých skořápkových plodů (pistácie, lískové ořechy a arašídy).

Graf č.9

Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu, rozdělená podle typu nebezpečí v roce 2005 (počet oznámení, procentuální podíl)

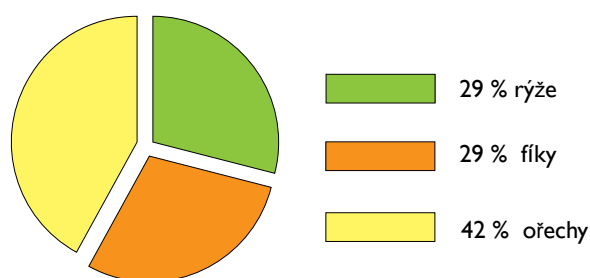

Oznámení odeslaná systémem RASFF z České republiky týkající se kontroly dovozu

Celkem bylo v roce 2005 v České republice ze vstupního bodu na trh Evropské unie odmítnuto sedm nevyhovujících zásilek. Všechny případy byly řešeny ve spolupráci SZPI a celních orgánů. Zemí původu bylo ve čtyřech případech Turecko, ve dvou případech Vietnam a v jednom případě pocházela zásilka z Číny. Všechna oznámení v této sekci spadala do kategorie Informace. V pěti případech byly důvodem k pozastavení zásilek aflatoxiny a ve dvou případech přítomnost hmyzu. Ve čtyřech případech byly zásilky vráceny do země původu (celkem 76 tun) a ve třech případech byly zásilky zničeny (1,5 tun).

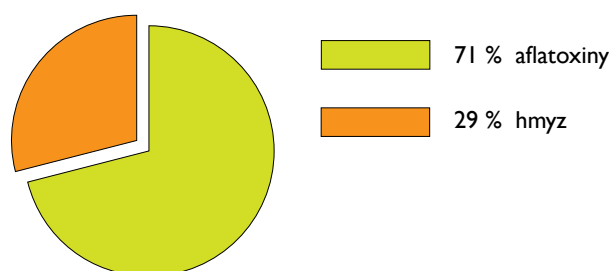
Graf č. 10

Oznámení odeslaná na základě kontroly dovozu, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku v roce 2005 (počet oznámení, procentuální podíl)

Graf č. 11

Oznámení odeslaná na základě kontroly dovozu, rozdělená podle typu nebezpečí v roce 2005 (počet oznámení, procentuální podíl)

Kategorie suchých skořápkových plodů zahrnovala lískové oříšky, směs ořechů v medu a arašídy. Pět zásilek (kategorie - líky a ořechy) bylo odmítnuto na základě nadlimitního obsahu aflatoxinů.

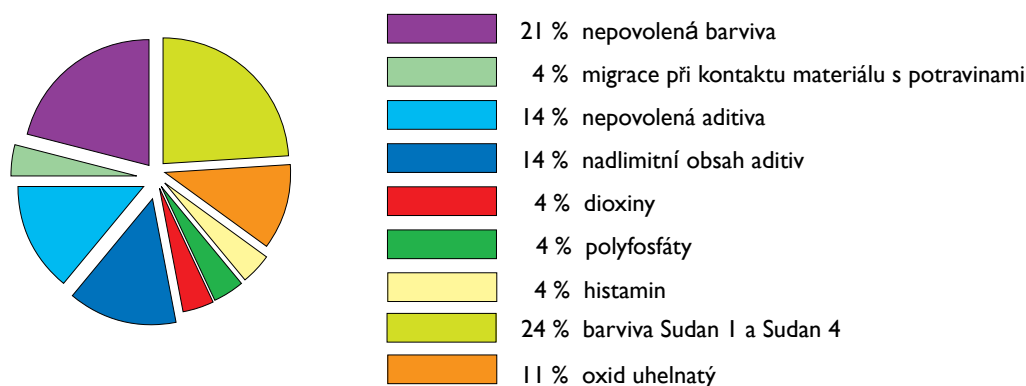
Oznámení s nejvyšším výskytem rozdělená dle typu nebezpečí a týkající se České republiky

Chemické kontaminanty

V roce 2005 NKM pro RASFF v České republice přijalo 18 oznámení spadajících do kategorie chemických kontaminantů (34% z počtu přijatých oznámení). Jednalo se především o výrobky s přítomností nepovolených barviv, s nadlimitním obsahem přídatných látek nebo přítomností oxidu uhelnatého. Při kontrole trhu bylo zjištěno a odesláno na Evropskou komisi (DG SANCO) 15 oznámení (39% z počtu oznámení zjištěných při kontrole trhu) týkajících se z větší části zjištění nepovolených barviv. Při kontrole dovozu nebylo odesláno žádné oznámení spadající do kategorie chemických kontaminantů.

Graf č.12

Podíl jednotlivých chemických kontaminantů

Tabulka č.3: Přehled zemí původu výrobků s nejčastějším výskytem chemických kontaminantů v roce 2005

ZEMĚ PŮVODU	POČET OZNÁMENÍ	KATEGORIE VÝROBKU
Španělsko	5	Koření
Řecko	4	Ovoce a zelenina ¹³
Česká republika	3	Různé ¹⁴
Čína	2	Ovoce a zelenina
Filipíny	2	Ryby a produkty z ryb
Spojené království	2	Koření
Švédsko	2	Potraviny pro zvláštní výživu
Thajsko	2	Ryby a produkty z ryb
Vietnam	2	Obiloviny a potraviny z obilovin
Brazílie	1	Jiné ¹⁵
Francie	1	Ryby a produkty z ryb
Indie	1	Koření
Indonésie	1	Ryby a produkty z ryb
Irsko	1	Potraviny pro zvláštní výživu
Norsko	1	Ryby a produkty z ryb
Peru	1	Koření
USA	1	Potraviny pro zvláštní výživu
Uzbekistán	1	Koření

¹³ především ovocné džemy

¹⁴ migrace primárních aminů z nylonové stěrky, přítomnost nepovolených barviv v koření, nealkoholický nápoj.

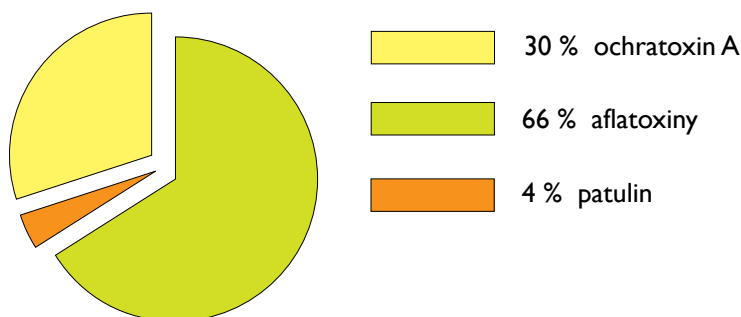
¹⁵ pektinové želé

Mykotoxiny

V roce 2005 bylo přijato sedm oznámení týkajících se přítomnosti mykotoxinů (14 % z počtu přijatých oznámení). Na základě zjištění při kontrole trhu bylo odesláno 11 oznámení (29 % z počtu oznámení odeslaných na základě zjištění při kontrole trhu) a při kontrole dovozu bylo zadrženo a nepropuštěno do volného oběhu pět zásilek (71 % z počtu oznámení zjištěných při kontrole dovozu). Graf ukazuje podíl jednotlivých druhů mykotoxinů.

Graf č.13

Podíl jednotlivých druhů mykotoxinů

Tabulka č.4: Přehled zemí původu výrobků s nejčastějším výskytem mykotoxinů

ZEMĚ PŮVODU	POČET OZNÁMENÍ	KATEGORIE VÝROBKU
Turecko	7	Suché skořápkové plody
Írán	6	Ovoce a zelenina ¹⁶
Čína	3	Suché skořápkové plody
Slovensko	3	Obiloviny a potraviny z obilovin; koření
Ázerbajdžán	1	Suché skořápkové plody
Barazílie	1	Suché skořápkové plody
Itálie	1	Ovoce a zelenina ¹⁷
Uzbekistán	1	Ovoce a zelenina
Uzbekistán	1	Koření

¹⁶ především mykotoxiny v rozinkách

¹⁷ patulin v dětské výživě

Oznámení týkající se třetích zemí

Česká republika přijala 18 oznámení z celkového počtu 51 oznámení, kde je uveden původ výrobku ze třetí země. Jeden případ se týkal nevyhovujících lískových ořechů původem z Turecka jako kandidátské země¹⁸.

Na základě kontroly trhu v České republice bylo zjištěno 19 případů, z celkového počtu 38, kdy výrobek pocházel ze třetích zemí, což svědčí o kvalitní práci státního dozoru. Ve většině případů se jednalo o přítomnost aflatoxinů nebo ochratoxinu A, a to především u výrobků v kategorii ořechů nebo zpracovaného ovoce (sušené rozinky). Nejčastěji zmiňovanou zemí původu byl Írán (šest případů) a Čína (tři případy). Ve dvou případech pocházel výrobek z Turecka. Při kontrole dovozu byl zaznamenán původ ze třetích zemí u sedmi případů. Ve čtyřech případech pocházely nevyhovující výrobky opět z Turecka.

¹⁸ mezi kandidátské země patří Bulharsko, Chorvatsko, Rumunsko a Turecko

Celkový počet oznámení týkajících se třetích zemí byl na úrovni Evropské unie 2084 oznámení, z čehož bylo 1733 oznámení v kategorii Informace a 351 oznámení v kategorii Varování. Česká republika šetřila celkem 37 oznámení, z toho bylo devět oznámení v kategorii Informace a 28 oznámení v kategorii Varování.

Lze vysledovat i počty oznámení, ve kterých figurovaly kandidátské země I 2. Na úrovni Evropské unie se jednalo celkem o 231 oznámení, z toho 203 oznámení bylo v kategorii Varování a 28 oznámení v kategorii Informace. V České republice bylo šetřeno celkem sedm oznámení, z toho jedno oznámení bylo v kategorii Varování a šest oznámení bylo v kategorii Informace.

Závěr

Z celkového počtu 96 oznámení řešených členy sítě v České republice lze konstatovat, že v průběhu roku nelze vysledovat měsíční závislost na výskytu určité kategorie výrobku ani typu nebezpečí¹⁹ (viz příloha D).

Ukazuje se, že počet oznámení řešených v systému RASFF v České republice i na úrovni Společenství vzrůstá, v České republice o 35 % a na úrovni Evropské unie o 28,5 % v porovnání s rokem 2004. Lze předpokládat, že nárůst je způsoben aktivním zapojením nových členských států do systému RASFF, důvěrou členských států ve funkčnost systému a počtem oznámení původem ze zemí mimo Evropské společenství. V roce 2005 byla všechna oznámení vyřešena a byla přijata opatření, kdy ve většině případů došlo ke stažení výrobku z trhu. Informace o oznámeních bylo možné průběžně zjišťovat na stránkách www.bezpecnostpotravin.cz.

Spolupráce členů sítě v České republice za rok 2005 je hodnocena jako účinná, systém jako funkční a efektivní s vysokým technickým vybavením. Vzniklé problémy byly řešeny na interních schůzkách mezi jednotlivými členy sítě. Existence pracovní skupiny pro RASFF, která se schází od roku 2002 se také ukazuje jako účinná. Jednání této skupiny se účastní kontaktní osoby členů sítě s cílem průběžného hodnocení funkčnosti systému, vzájemné informovanosti, školení osob v používání technických prostředků a návrhů na zdokonalení systému.

Cílem roku 2006 je širší využití dat pro zaměření kontrol dozorových orgánů, využití dat z RASFF jako dalších doplňujících informací v oblasti rozvojové pomoci a prohloubení spolupráce členů sítě. Důležitým zdrojem informací je pracovní setkání členů sítě RASFF v České republice se zástupci Evropské Komise s cílem zjistit způsob fungování systému na národní úrovni.

Česká republika aktivně přispívá do systému rychlého varování pro potraviny a krmiva jako jednoho z mechanismů kontroly bezpečnosti potravin a krmiv na území jednotného trhu Evropského společenství.

¹⁹ zhodnocení jednotlivých závislostí bude mít vyšší vypovídací schopnost až v delší časové řadě (2005, 2006..)

Přílohy

Příloha A: Oznámení přijatá systémem RASFF v České republice v roce 2005

Poř. č.	Datum	Notifikuje	Výrobek	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
1	10.1.2005	Maďarsko	rybí moučka	chloramfenikol	Island přes Německo	SVS ČR, ÚKZÚZ
2	24.1.2005	Estonsko	krmná směs pro dojnice	organický selen	Irsko přes Maďarsko	ÚKZÚZ
3	24.1.2005	Estonsko	krmná směs Sel-plex	organický selen	Irsko přes Maďarsko	ÚKZÚZ
4	24.1.2005	Estonsko	krmná směs pro prasnice	organický selen	Irsko přes Maďarsko	ÚKZÚZ
5	1.2.2005	Slovensko	sardinky v oleji	histamin	Thajsko	SVS ČR
6	1.3.2005	Německo	skleničky	migrace Cd a Pb	Čína	OOVZ
7	23.3.2005	Švýcarsko	Worcestrova om.	barvivo Sudan I	Spoj. království	SZPI
71	30.3.2005	Spoj. království	Worcestrova om.	barvivo Sudan I	Spoj. království	SZPI
8	1.4.2005	Slovensko	rybí moučka	živočišné tkáně	Lotyšsko	ÚKZÚZ
9	15.4.2005	Slovensko	mletá pálivá paprika	barvivo Sudan I	Španělsko přes ČR	SZPI
10	19.4.2005	Slovensko	nealko nápoj černý rybíz	azorubin E122	ČR	SZPI
11	20.4.2005	Slovensko	chilli prášek	barvivo Para Red	Uzbekistán přes Španělsko	SZPI
12	26.4.2005	Slovensko	rozinky	ochratoxin A	Írán přes ČR	SZPI
13	4.5.2005	Slovensko	mletá pálivá paprika	barvivo Sudan I a Sudan 4	Španělsko přes ČR	SZPI
14	26.5.2005	Nizozemí	tuňákové řezy	oxid uhelnatý	Filipíny	SVS ČR
15	6.6.2005	Dánsko	mražená malinová drť	norovirus	Polsko	SZPI
16	10.6.2005	Slovensko	nylonová stěrka	migrace primárních aromatických aminů	ČR	OOVZ
17	16.6.2005	Slovensko	pektinové želé	erytrozin E 127	Brazílie přes ČR	SZPI
18	16.6.2005	Německo	pstruh duhový	malachitová zeleň	Itálie	SVS ČR
19	27.6.2005	Slovensko	krmná směs pro drůbež	živočišné tkáně	ČR	ÚKZÚZ
20	30.6.2005	Nizozemí	tuňákové řezy	oxid uhelnatý	Indonésie	SVS ČR
21	1.7.2005	Slovensko	pálivá paprika	aflatoxiny	Slovensko	SZPI
22	6.7.2005	Slovensko	svítící lízátka	zadušení, absence značení	Čína	ČOI, SZPI
23	6.7.2005	Španělsko	klobása „fuet“	Listeria monocytogenes	Španělsko	SVS ČR
24	6.7.2005	Itálie	dětská výživa	patulin	Itálie	SZPI
25	7.7.2005	Nizozemí	tuňákové řezy	oxid uhelnatý	Filipíny	SVS ČR
26	8.7.2005	Slovensko	krabí maso	polyfosfáty	Thajsko	SVS ČR
27	11.7.2005	Nizozemí	paprika	annato/bixin/norbixin	Peru	SZPI
28	20.7.2005	Polsko	mražené kuřecí filety	tetracyklin	ČR	SVS ČR
29	26.7.2005	Německo	želatina	H ₂ O ₂	Čína	SVS ČR
30	17.8.2005	Francie	rybí moučka	dioxiny	Francie	ÚKZÚZ

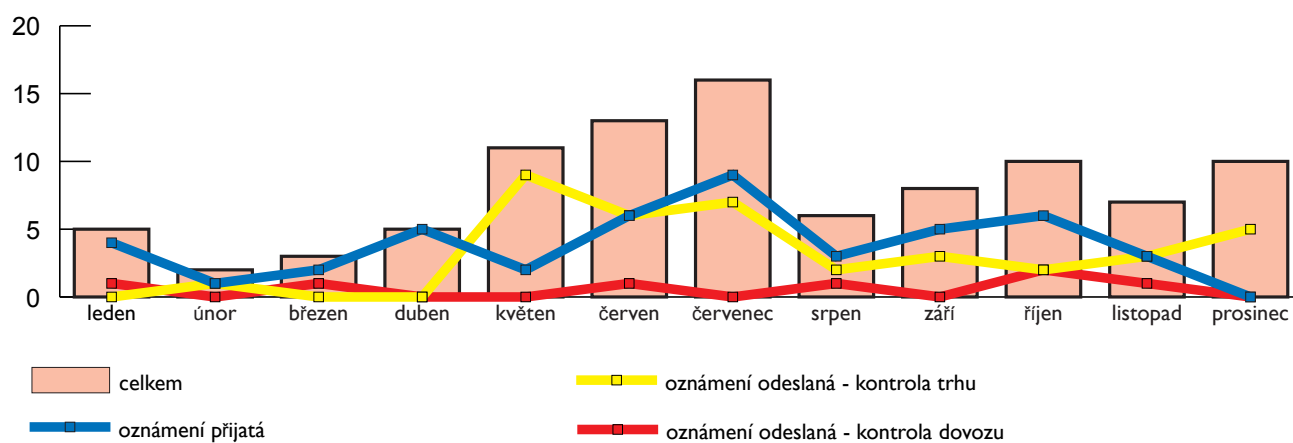
Poř. č.	Datum	Notifikuje	Výrobek	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
31	18.8.2005	Belgie	olivový olej	nevhodný k lidské spotřebě	Maroko	SZPI
32	31.8.2005	Maďarsko	krůtí maso	Salmonella spp.	Maďarsko	SVS ČR
33	14.9.2005	Itálie	hovězí rolka	Salmonella typhimurium	Itálie	SVS ČR
34	14.9.2005	Itálie	hovězí maso	Salmonella typhimurium	Itálie	SVS ČR, OOVZ
35	14.9.2005	Slovensko	mletý černý pepř	Salmonella spp.	Vietnam přes ČR	SZPI
36	28.9.2005	Maďarsko	měkký sýr	Escherichia coli	ČR přes Slovensko	SVS ČR
37	29.9.2005	Maďarsko	měkký sýr	Escherichia coli	ČR přes Slovensko	SVS ČR
38	6.10.2005	Slovensko	kari prášek	barvivo Sudan I	ČR	SZPI
39	7.10.2005	Nizozemí	arašídy	aflatoxiny	Brazílie	SZPI
40	7.10.2005	Nizozemí	arašídy	aflatoxiny	Čína	SZPI
41	10.10.2005	Polsko	maliny	norovirus	Polsko	SZPI
42	21.10.2005	Slovensko	žitná mouka	ochratoxin A	Slovensko	SZPI
43	25.10.2005	Německo	nealkoholický šumivý nápoj	aktivní kvašení (nebezpečí exploze lahve)	Polsko	SZPI
44	24.11.2005	Spojené království	maso neznámého původu	ilegální obchodování	neznámá	SVS ČR
45	25.11.2005	Finsko	potravní doplněk	nepovolená potravina nového typu Noni extrakt	Irsko	SZPI
46	25.11.2005	Německo	maso různého druhu	podezření na ilegální obchodování	Německo	SVS ČR
47	9.12.2005	Polsko	doplněk krmiva	části kostí such. živočichů	Čína přes Belgie	ÚKZÚZ
48	14.12.2005	Maďarsko	drůbeží maso	podezření na ilegální obchod	ČR a SR	SVS ČR
49	15.12.2005	Nizozemí	dětská výživa	části skla	Polsko	SZPI
50	21.12.2005	Dánsko	uzený losos	dusitany	Norsko	SVS ČR
51	23.12.2005	Německo	lískové oříšky	aflatoxiny	Turecko, Ruská federace	SZPI

Příloha B: Oznámení odeslaná systémem RASFF v České republice na základě kontroly trhu v roce 2005

Poř. č.	Datum	Výrobek	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
1	18.2.2005	bezvaječné těstoviny	chinolinová žlut' E 104 a brilantní modř FCF E 133	Vietnam	SZPI
2	4.5.2005	jahodový džem	kyselina benzoová	Řecko	SZPI
3	4.5.2005	borůvkový džem	kyselina benzoová	Řecko	SZPI
4	13.5.2005	fazole v tomatě	Sn	Itálie	SZPI
5	13.5.2005	bezvaječné těstoviny	chinolinová žlut' E 104	Vietnam	SZPI
6	11.5.2005	rozinky	ochratoxin A	Írán	SZPI
7	11.5.2005	rozinky	ochratoxin A	Turecko	SZPI
8	13.5.2005	pastiňák	Cd	Polsko	SZPI
9	18.5.2005	hlávkový salát	endosulfan	Itálie	SZPI
10	26.5.2005	pistácie	aflatoxiny	Írán	SZPI
11	7.6.2005	skleničky a džbány	migrace Cd a Pb	Čína	OOVZ
12	15.6.2005	sklenice	migrace Cd a Pb	Írán přes ČR	OOVZ
13	17.6.2005	sklenice	migrace Cd a Pb	přes Nizozemí	OOVZ
14	17.6.2005	mletá paprika	annato/bixin/norbixin	Španělsko přes Nizozemí	SZPI
15	20.6.2005	živí pstruzi	malachitová zeleň	Slovensko	SVS ČRI
16	21.6.2005	rozinky	ochratoxin A	Írán přes Německo	SZPI
17	1.7.2005	paprikové koření	annato/bixin/norbixin	Španělsko přes Nizozemí	SZPI
18	8.7.2005	rozinky	ochratoxin A	Uzbekistán	SZPI
19	8.7.2005	doplňěk stravy	nepovolené ozáření	JAR	SZPI
20	15.7.2005	hovězí maso	SRM	Polsko	SVS ČR
21	15.7.2005	proslazené třešně	SO ₂	Čína přes Spoj. království	SZPI
22	21.7.2005	paprika	barvivo Sudan I	Indie	SZPI
23	28.7.2005	rybí moučka	živočišné tkáně	Německo	ÚKZÚZ
24	11.8.2005	lískové oříšky	aflatoxiny	Turecko	SZPI
25	12.8.2005	arašidy	aflatoxiny	Čína přes Litvu	SZPI
26	9.9.2005	gřepový extrakt GREFIT	benzenthonium chlorid	Švédsko	SZPI
27	9.9.2005	gřepový extrakt CITROGŘEP	benzenthonium chlorid	USA přes Spojené království přes Slovensko	SZPI
28	9.9.2005	gřepový extrakt CITRICIDAL	benzenthonium chlorid	Švédsko	SZPI
29	5.10.2005	hovězí hlavy	organoleptické změny, koliformní bakterie	Belgie prostřednictvím Německa	SVS ČR
30	10.10.2005	pistácie	aflatoxiny	Írán	SZPI
31	7.11.2005	pistácie	aflatoxiny	Írán	SZPI
32	25.11.2005	žitná mouka	ochratoxin A	Slovensko	SZPI
33	30.11.2005	jahodový džem	kyselina benzoová, sorbová	Řecko	SZPI
34	1.12.2005	cukrovinky	žlut' SY E 110	Španělsko	SZPI
35	21.12.2005	gřepový extrakt GREPOSEPT	benzenthonium chlorid	Irsko	SZPI
36	22.12.2005	lískové oříšky	aflatoxiny	Ázerbajdžán	SZPI
37	22.12.2005	jahodový džem	kyselina sorbová	Řecko	SZPI
38	23.12.2005	doplňěk stravy (Pure Yucca)	nepovolené ozáření	Spojené státy	SZPI

Příloha C: Oznámení odeslaná systémem RASFF v České republice na základě kontroly dovozu v roce 2005

Poř. č.	Datum	Výrobek	Nebezpečí	Země původu	Dozorový orgán
1	12.1.2005	směs ořechů v medu	aflatoxiny	Turecko	SZPI, GŘC
2	31.3.2005	arašidy	aflatoxiny	Čína	SZPI, GŘC
3	7.6.2005	rýže	hmyz	Vietnam	SZPI, GŘC
4	9.8.2005	lískové oříšky	aflatoxiny	Turecko	SZPI, GŘC
5	13.10.2005	sušené fíky	aflatoxiny	Turecko	SZPI, GŘC
6.	27.10.2005	rýže	škůdci	Vietnam	SZPI, GŘC
7.	17.11.2005	sušené fíky	aflatoxiny	Turecko	SZPI, GŘC

Příloha D**Vývoj počtu oznámení v České republice v jednotlivých měsících roku 2005**

Seznam tabulek

Tabulka č.1	Vývoj počtu oznámení týkajících se České republiky od roku 2003	6
Tabulka č.2	Oznámení přijatá, ve kterých byla Česká republika uvedena jako země původu	8
Tabulka č.3	Přehled zemí původu výrobků s nejčastějším výskytem chemických kontaminantů v roce 2005	11
Tabulka č.4	Přehled zemí původu výrobků s nejčastějším výskytem mykotoxinů	12

Seznam grafů

Graf č.1	Podíl oznámení týkajících se potravin a krmiv na celkovém počtu oznámení týkajících se České republiky v roce 2005	5
Graf č.2	Podíl jednotlivých oznámení v roce 2005 dle zpracování týkajících se České republiky.....	5
Graf č.3	Podíl oznámení v kategorii Varování a Informace v roce 2005 na úrovni Evropské unie	6
Graf č.4	Podíl oznámení v kategorii Varování a Informace v roce 2005 v České republice.....	6
Graf č.5	Počet oznámení přijatých Evropskou komisí z jednotlivých členských států v roce 2005	7
Graf č.6	Oznámení přijatá, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku v roce 2005.....	8
Graf č.7	Oznámení přijatá, rozdělená podle typu nebezpečí v roce 2005	8
Graf č.8	Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku v roce 2005	9
Graf č.9	Oznámení odeslaná na základě kontroly trhu, rozdělená podle typu nebezpečí v roce 2005	9
Graf č.10	Oznámení odeslaná na základě kontroly dovozu, rozdělená podle kategorie nevyhovujícího výrobku v roce 2005	10
Graf č.11	Oznámení odeslaná na základě kontroly dovozu, rozdělená podle typu nebezpečí v roce 2005.....	10
Graf č.12	Podíl jednotlivých chemických kontaminantů.....	11
Graf č.13	Podíl jednotlivých druhů mykotoxinů.....	12

Seznam zkratek

ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
DG SANCO	Generální ředitelství Evropské komise pro zdraví a ochranu spotřebitele (Directorate General for Health and Consumer Affairs)
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin (European Food Safety Authority)
EFTA	Evropské sdružení volného obchodu (European Free Trade Association)
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
NKM	Národní kontaktní místo systému RASFF
OOVZ	Orgány ochrany veřejného zdraví
RASFF	Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Food and Feed)
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 80-7084-539-2